N^RO 92

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 16 Listopada V. S. ROKU 1810.

S. PETERZBURG V. S. d. 2 listopada. Dalsze czynności woysk Rossyyskich za Dunaiem — Po zdobyciu twierdzy Ruszczuka, GM. Xże Wiazemski 1szy został wysłany na opasanie zamku Turno. Dnia 5 pazdziernika Turcy chcąc opatrzyć fortecę potrzebami woiennemi, wysłali z Nikopoli 500 wybornego rycerstwa pod zasłoną flotylly i bateryi wałowych. Wielkie linie opatrzone szańcami i redutami łączyły twierdzę z zamkiem. Mógł więc nieprzyiaciel wygodnie i taiemnie prowadzić brzegiem Dunaiu ładowne wozy. Tegoż czasu z Turny wycieczka miała bydź uczynioną. GM. Xże Wiazemski odebrawszy doniesienie o poruszeniu flotylli nieprzyiacielskiey, natychmiast zrobił potrzebne rozporządzenie na odparcie turkow lądujących. Pułk 13sty strzelecki pod dowodztwem maiora Jzbaszy, rozdzielony na 2 kolumny, z przykładną odwagą, bez względu na strzały z bateryi nieprzyiacielskich z Turny i bateryi górnych z Nikopoli, pospieszył na zaięcie reduty nieprzyiacielskiey i oną osadził. Wtenczas Ottomanie ładować zaczęli. GM. Sanders posłał oddział na zaięcie zewnętrzney fortyfikacyi, od iey formy, strzałą zwaney, lecz dla odległości mieysca Rossyanie iuż niezdążyli. Maior Chodakowski nietracąc momentu posłał kapitana Dobicza 2go z dwuma rotami i podporucznika Korneliusza ze strzelcami na zdobycie pomienioney części fortyfikacyi. Waleczni officerowie i żołnierze pólku 13go lecą pędem pod ogniem nieprzyiacielskim, uderzaią natarczywie, i w mgnieniu oka zdobywaią strzałę. Przerażony nieprzyiaciel zaboyczym ogniem strzelcow naszych, rzucił się w nieporządku na łodzie. Strzelcy nasi zapędzaiąc się za uciekaiącemi poszli w wodę i ztamtąd ieszcze razili odpływaiących. Do tego pogromu nieprzyiacioł przyłożyli się bardzo wiele artyleryi maior Weselicki i porucznik Leontowicz, którzy roztawionemi działami na brzegu pod zasłoną 28 pułku strzeleckiego, naydzielniey i naytrafniey strzelali do statkow nieprzyiacielskich. Wiele z nich osiadło na mieliźnie; niektóre tak były podziurawione, że ludzie wpław ratować się musieli. Jeden statek rozerwany przez granatę zatonął z całym ekwipażem. Nazaiutrz po tym szczęśliwym pogromie przedmiescie twierdzy Turny zaięte zostało. Potym nieprzyiaciel zagaił negocyacyą, która trwała godzin 48 z powodu komunikacyi z Nikopolem. Nakoniec d. 10 pazdziernika twierdza Turna poddała się przez kapitulacyą zwycięzkiemu woysku J. J. Mości. Zdobycie to, tym ważnieysze że Turcy niemaią odtąd żadnego stanowiska mocnego na lewym brzegu Dunaiu. Zwycięzcy znalezli w zamku 34 dział miedzianych i 5 żelaznych, wielką ilość potrzeb woiennych i magazyn z mąką, sucharami, ięczmieniem i solą. W ciągu czynności koło Turny straciliśmy w zabitych 1 podofficera i 6 żołnierzy, a w ranionych 1 officera, 3 podofficerow, i 22 szeregowych, koni zabito 14 a raniono 8.

Pod Brzegową w czasie iey bombardowania zdarzył się następny przypadek czyniący honor towarzyszowi pólku Wołynskiego ułańskiego Lisowskiemu. Znayduiąc się dla różnych posyłek u GM. Grafa Oruka powracaiąc sam ieden sspotkał 7 Turkow iadących konno z fortecy dla uniknienia odzguby grożącey. Nietracąc bynaymniey przytomności rzuca się z dobytą szablą na pierwszego, głosno wołaiąc na swoich towarzyszow, lubo wiedział że nikogo niemiał za sobą. Przelęknieni Turcy, rozumieiąc się opasanemi zsiadaią z koni i klęcząc proszą o miłosierdzie. Mężny Lisowski rokazuie im w ięzyku Multańskim złożyć oręż i iść za nim piechotą. Tą koleią przyprowadził 7 ieńcow do obozu. GL. Zas nadgradzaiąc czyn taki kazał oddać nieustraszonemu rycerzowi wszystkie konie i wszelką broń ieńcom odebraną.

Z osobliwém ukontentowaniem ogłaszamy Publiczności następny rozkaz temi dniami przez ministra woiennego wydany „ J. J. Mość, na skutek doniesienia Generała od infanteryi głowno-komenderuiącego woyskiem Zadunayskim Grafa Kamińskiego 2go, o naznaczenie pensyi wdowie zabitego w bitwie kapitana Sibirskiego pólku JP. Russau, raczył naymiłościwiey rozkazać: nayprzód ażeby natychmiast była naznaczona penssya pomienioney wdowie; powtóre ażeby Collegium woienne miało zawsze za nieodmienne prawidło nayrychley dowiadywać się czy po zabitych w boiu generałach i officerach niezostały się wdowy lub dzieci i nieczekaiąc żadnych rozkazow ani przełożeń natychmiast naznaczać pensye podług zasad ustanowionych. Donoszę o tey naymiłościwszey Monarszey woli wszystkim officerom całego woyska, ażeby zapalili się większą ieszcze chęcią poświęcenia życia swoiego znakomitey i szlachetney służbie woienney dla oycyzny i naymiłościwszego Imperatora, zlewaiącego w każdey okoliczności osobliwsze względy na chwalebne czyny i zasługi mężnych i gorliwych rycerzow swoich.

Przybyły od woyska Zadunayskiego kuryer przyniosł szczęśliwą wiadomość, że znakomita twierdza turecka Nikopoli poddała się przez kapitulacyą d. 15 pazdziernika woysku

Rossyyskiemu. Szczegóły tego wypadku oczekiwane są co moment.

PARYZ d. 5 listopada. (z Franc, Alton, Monit:) Dwór nasz ieszcze bawi w Fontenebleau. Godziny po południowe oddane są zabawom i wesołości publiczney, ranne poświęcone pracy i głębokiey rozwadze. Z okoliczności trzymania do chrztu od Imperatora dzieci zasłużonych mężów na placu boiu, u dworu, lub w publiczney posłudze; pisma nasze ogłosiły następne uwagi. Tysiąckroć uważano, że Imperator w nadgrodach za zasługi, z dziwną przezornością, łączy zawsze przyszłość z przeszłością. Niepewny los dzieci przywiązać do chwalebney pamiątki ich oycow ie 1 bez watpienia prawdziwym celem tey uroczystości religiyney, która rzeczywiście uświęca przysposobienia. Te dzieci, tak mówiąc wprowadzone na swiat przez Napoleona, azaliż nie będą pamiętać co winni temu wzorowi i oyczyznie. Pamiątka tak znacząca może wydać skutki, których dziś ani przewidzieć ani wyrachować niepodobna. W Liczbie tych dzieci mieszczą nyprzód W. Xcia Bergu, Synow Xcia Neufchatel i Wagran, Xcia Bassano, Xcia Cadore, Xcia Belluno, Grafow Lauriston, Daru, Lemarois, Generałow Walther, Gros, Eurial i t. d. Dnia 6 dwór wyieżdża z Fontenebleau, lecz niewiadomo czy prosto uda się do Paryża.

Przeszły król hiszpański Karol 4 i królowa małżonka iakoteż królowa Etruryi i Xiążę Pokoiu bawią w Prowancyi w okolicach Marseli, Powietrze ciepłe sprzyia zdrowiu monarchow. Xiążęta hiszpańscy Férdynand i Karol statecznie mieszkaią w zamku Valencay — Oyciec S. Pius 7, dotąd bawiący w mieście Liguryyskim Savona ma przeiechać do innego mieysca na mieszkanie. Z południa donoszą że flotta Tulońska wyszła na morze.

Kiedy w całych Niemczech zaczynaią zapalać stosy towarow zakazanych, Napoleon d. 1 listopada podpisał nowy dekret co do handlu produktami osadowemi. Artykuł 1. Wszystkie produkta osadowe, które podlegaią taryfie d. 5 sierpnia ustanowioney, które pochodzą z wyspy fr: z Batawii i z innych osad w mocy naszey zostaiących, tak w Indyach wschodnich iakoteż i zachodnich, są wolne od wszelkiey opłaty celney, ieżeli wchodzą do portu prosto z tych osad na okrętach francuzkich lub hollenderskich. Ar. 2. Jeżeli z pomienionych osad prosto na okrętach amerykańskich przyydą produkta osadowe, czwarta część cła, taryfą d. 5 sierpnia naznaczonego ma bydź zapłacona. Ar: 3. Papiery takich okrętow maią bydź przedstawione Imperatorowi na radzie handlowey, dla sprawdzenia ich legalności. Ar: 4. Prawo ninieysze ma bydź uważane iak gdyby d. 5 sierpnia było podpisane i tak ma bydź spełniane — W Dieppe stoi 200 okrętow zatrzymanych przeciwnemi wiatrami, czekaiąc pomyślney pory dla wyyścia na morze na połow śledzi.

Z Hiszpanii a mianowicie z Portugallii opozniaią się wiadomości już dla niebezpieczeństwa po drogach, iuż dla niedostatku kóni, i tego nieporządku, iaki zwyczaynie w czasie woyny a bardziey w kraiu górzystym zwykł bywać. Gońcy udaią się razem ze strażą ieńcow prowadzącą, i przeto niemamy nowin o postępie woysk naszych w Portugallii; to pewna że prawie cały kray na prawym brzegu Tagu leżący podbity; że M. Mortier wkroczył do południowey Portugallii i zaiął miasto Olivenca. W Bayonne przy parolu ogłoszono rozkaz Imperatora ażeby, na uczczenie zwycięztwa pod Koimbrą odniesionego, z dział ognia dano na wszystkich punktach, gdzie tylko anglicy krążą i bydź mogą swiadkami tego tryumfu. Generałowie i officerowie w departamentach dowodzący obowiązani są do spełnienia tego rozkazu i do zdania rachunku o wystrzałach — Także przy parolu ogłoszono wiadomość o korzyściach nad brzegami rzeki Ebro zyskanych nad Insurgentami. D. 9 paz. połączone kupy Espor i Amor w liczbie 2500 piechoty i 600 iazdy zbliżyły się do Ebro w zamiarze zniesienia 140 Nadwiślanow broniących stanowiska Tarragony. G. Pannetier uwiadomiony o tém poruszeniu, posłał tam 100 huzarow i 1000 piechoty. Nagle napadniony nieprzyiaciel, odstąpił od attaku Tarragony, i poszedł w rozsypkę straciwszy 300 zabitych i wielką liczbę ranionych. W liczbie ostatnich znayduie się Espor razem z innemi naczelnikami. Ta rozprawa czyniąca honor woysku naszemu przynosi wielki zaszczyt małey załodze Tarragony, która przez półtora dnia odpowiadała ogniem na wszystkie propozycye nieprzyiacioł, nieprzypuszczaiąc żadnego z posłańcow. Dnia 12 w nocy dowiedział się G. Pannetier, że 300 zbóycow przeprawiło się w Careito przez Ebro dla połączenia się z naczelnikiem Espoz. Wysłany w pogoń kapitan Martheret na czele 100 huzarow doścignoł rokoszanow pod Corella; uderzył i wszystkich w półgodziny zrąbał. Z pomiędzy ranionych dobyto 65 ieńcow. Naczelnicy tey kupy Mina i Fidalgo na początku bitwy uciekli. W obudwuch gonitwach 10 tylko ludzi odniosło ranę.

SZTOKOLM d. 29 pazdziernika. (z Ham: Zusch Berlin.) Pisma nasze ogłosiły urzędowie następną korespondencyą między królem naszym a następcą tronu. „ Móy kuzynie! pisze król, z ukontentowaniem donoszę W. Xcey Mości, że Stany szwedzkie wybrały Jego za następcę tronu moiego. Kiedym proponował go do tey dostoyności, miałem wzgląd iedynie na życzenia ludu moiego. Połączyłeś za sobą wszystkie głosy. Ten iednomyślny hołd chwale woyskowey, talentom znakomitym i przymiotom wielkim, będzie rękoymią miłości W. X. Mości dla narodu prawego, który w nim złożył całą nadzieię. Kardynalne prawa państwa, i wyraźny warunek przy wyborze, wyciągaią ażeby następca przyioł naukę Lutra przed wiazdem w granice Szwecyi, i ażeby podpisał zapewnienie, iakie dał s. p. Xże Augustenburg. Móy minister u J. J. Mości rezydujący bliżey zawiadomi W. X. Mości o tym obrządku. Niepozostaie mi więcey iak tylko wyrazić z iak wielką niecierpliwością czekam na iego przybycie, o którego przyspieszenie móy wiek i lud woła. Graf Merner będzie miał honor oddać W. X. Mci list niniey szy. Już on ma szczęście bydź znanym od iego, a dobroć iakiey doświadczył, iest wróżbą pomyślną dla iego współrodakow. Włożyłem na nie-

go szczególny obowiązek zapewnienia W. X. Mości o moim wysokim szacunku " 1810 sierpnia 21 d.

Odpowiedź Xcia Pontecorvo na to pismo, iuż była dawniey ogłoszona, azatym niepowtarzaiąc iey, kładniemy drugi list Karola 13., Móy kuzynie! Posyłam W. X. Mości ozdoby orderow Serafickiego, miecza, i gwiazdy północney. Przyłączyłem wielki krzyż orderu miecza, daiącego się zwyczaynie na placu bitwy. Należy on W. X. Mości iako bohatyrowi, który przywiązał zwycięztwo do swoich chorągwi, i którego przeznaczenie Szwecya teraz sobie przywłaszczyła. Zostaię z uczuciem prawdziwey przyiazni i znakomitego szacunku " 1810 sierpnia 21. Na to odpowiedział Królewicz „ N. Panie! Z pierwszego mieysca, na którém po wyiezdzie z Francyi zatrzymałem się, odsyłam podpisany przezemnie rewers, który postanowiły Stany. Proszę W. K. Mości o przyięcie nayżywszey wdzięczności za honor mnie uczyniony w ozdobieniu orderami szwedzkiemi, mianowicie krzyżem miecza. Już W. K. Mość przypuściłeś mnie do chwały Narodu, dla którego ieszcze nic nieuczyniłem. Jedna tylko przyszłość może zdarzyć mnie sposobność zasłużenia na tę łaskę. Lecz serce moie tego nieżyczy: wszystkie chęci moie są za pokoiem. Gdyby iednak państwo potrzebowało kiedy moiey szabli, obaczy ią Szwecya na polu chwały; widzieć będzie iak dziedzic tronu szwedzkiego ią nosić powinien. Jestem z naygłębszém uszanowaniem, N. Panie W. K. Mci nayposłusznieyszy i naywiernieyszy poddany Jan Królewicz Szwedzki. 1810 pazdziernika 9 w Cassel.

Móy kuzynie! pisze Król d. 30 września. Wyiazd Grafa Esen na spotkanie W. X. Mości daie mi zręczność wyrażenia moiey wdzięczności za uczucia Jego opisane w liście pod datą d. 7 tego mca. Niecierpliwie oczekuię momentu, w którym będę mógł ustnie Go zapewnić, iak bardzo polegam na W. X. Mci względem przyszłego szczęścia moiego ludu, i iak nieskonczenie pewność, że spełnisz moie nadzieie, powiększa niecierpliwość moią, z którą go czekam. Posyłam W. X. Mci patent na stopien naczelnika siły morskiey i lądowey. Poznasz w tym hołd dla rycerza, którego zwycięztwo tylekroć uwieńczyło. Szwecya spokoyna i szczęśliwa w cieniu wawrzynow zdobiących skronie W. X. Mci przyniesie prawdziwe ukontentowanie sercu iego. A ponieważ W. X. Mość wyczerpałeś wszystkie zrzódła chwały woienney, przeto odtąd starać się będziesz o połączenie miłych cnot pokoiu. Jestem z niezodmienną przyiazni i t. d. Na to odpowiedział Królewicz "Otrzymałem patent Generalissimusa ze względow W. K. Mci. Daremnie dobierałbym wyrazow na wystawienie iak wysoko cenię ten nowy dowod ufności. Niepodobna iuż słowami wyrazić moiey wdzięczności; ledwo moie całe życie wystarczy na zasłużenie na tyle i tak wielkie łaski. Jedynie chcę użyć tey wysokiey godności, ieżeli to podobna, na pomnożenie przywiązania, z iakim iest każdy rodzay woyska szwedzkiego dla króla swoiego. A w tym względzie poczytuię sobie za większy ieszcze zaszczyt bydź wzorem dla tylu dzielnych rycerzy. Nakoniec stanołem w progu Szwecyi dla którey czuię nayżywszą miłość. Niedostaie do moiego szczęscia ieszcze abym złożył hold Monarsze, którego wszyscy Szwedzi kochaią, iako oyca swoiego, i który mnie pozwolił nazywać się pierwszym z iego dzieci. Jak drogi ten święty tytuł sercu moiemu! Za dni kilka zaskutecznię naypięknieyszy z moich praw przywiley zbliżenia się do W. K. Mci. Zostaię z naygłębszem uszanowaniem. 1810 pazdzier. w Helsingborgu.

Dnia 27 powrócili do stolicy Król i Królowa z zamku Haga. U bramy spotkali monarchow G. Skioldebrand, magistrat, i 50 starszych. Komendant miasta powitał monarchow mową w którey tłumaczył radość ludu z iaką widzi powracaiącego Króla po szczęśliwie zakończonym seyinie; porównał tę wesołość do owey, kiedy po zwycięztwach morskich wyszedłszy z niebezpieczeństwa, natenczas X. Sudermanii, wieżdżał do stolicy, i kiedy dzielcić ratował Szwecyą postawioną nad przepaścią, i kiedy obioł naywyższe rządy. Potym komendant obrócił mowę do krolowey, którą uwielbił z przywiązania do Szwecyi i króla. Mile odpowiedzieli monarchowie na to powitanie. Radość powszechna stolicę napełniała—Królewicz ieszcze niewiechał do murow naszych. D. 23 był w Christiansztad, d. 24 w Wexio, d. 25 w Jenkeping wszędzie urzędnicy woyskowi i cywilni spotykali Xcia i witali mowami, na które odpowiadał z naywiększą grzecznością i łaskawością. Dla ukontentowania pospólstwa często szedł piechotą między ludem przemawiaiąc niektóre wyrazy po szwedzku. Często rządzcow prowincyi zapraszał do swoiego poiazdu i razem iechał rozpytuiąc się o stanie administracyi i potrzeb kraiowych. Wszędzie artylerya grała i okrzyki radośne rozlegały się. Dnia 28 przybył wodą do zamku Drotningholm i tegoż dnia wieczorem incognito przyszedł pieszo do miasta dla oddania wizyty królowi. Czynią teraz przygotowania do wiazdu uroczystego. Mówią że królewicz przeznaczył swóy pałac w Paryżu na mieszkanie poselstwa szwedzkiego. Dnia 1 będzie wielka gala u dworu i koncert, d. 2 illuminacya, d. 3 na wielkiey sali seymowey oświadczenie hołdu wierności, a na teatrze narodowa opera Gustaw Waza, d. 5 powinszowania będą składane królewiczowi, d. 7 opera wspomniona, d. 8 pożegnanie stanow.

Koppenhagska gazeta urzędowa ogłosiła usprawiedliwienie zamiarow rządowych przeciwko doniesieniu iedney gazety zagraniczney o łatwości komunikacyi Danii z Helgoland i Anglią. Odpowiada pismo duńskie, iż rząd naysurowiey ściga kontrabandę, a ieżeli intryga i przekupstwo dokazuią czasami, są to przypadki rzadkie, prywatne, dzieło ludzi chciwych i podłych. Wszakże i to zdarzać się, niemoże często, a potym i nigdy niezdarzy się gdyż rząd duński nayściśley i naygorliwiey przestrzega systemmatu lądowego—Z Koppenhagi wyprawiono ekwipaże kuchnię i piwnicę na spotkanie przeieżdżaiącey królewiczowey naszey, która przed końcem listopada ma przybydź do naszey stolicy.

HAMBURG d. 10 listopada. (Hambur Frankf: Berlin:) Magistraty miast anzeatyckich Hamburga, Bremen i Libeki ogłosiły po wszystkich mieyscach odezwę do ludu morskiego, ażeby w tem powszechném zawieszeniu interessow handlowych, zdatni maytkowie zaciągali się do służby na okrętach woiennych Jmperatora fr, a to na skutek wyroku Napoleona 28 września podpisanego, przez który pewna liczba maytkow na każde miasto anzeatyckie iest przeznaczona do dostarczenia. Każdy maytek zaciągaiący się oprócz innych zysków otrzyma na rękę gotowemi 90 frankow i osobno od miasta takąż nadgrodę, co ogółem wyniesie blizko 45 talerow—Król duński w kraiach swoich zaciągać kazał znaczną liczbę młodzieńcow do woyska lądowego—Król saski nakazał zaciąg 6000 ludzi dla dopełnienia regimentow.

Sekwestracya powszechna towarow osadowych i angielskich uskutecznia się po wszystkich miastach Niemieckich. Król wirtemberski rozkazał policyi przestrząsać bez wyiątku wszystkie domy i składy na wyszukanie towarow zakazanych. W Erfurcie po ogłoszeniu tych srzodkow przeciwko handlowi zakazanemu, pokazały się nieiakie rozruchy, azatym Intendent imperatorski w tey prowincyi będący wydał odezwę do mieszkańcow ażeby niedali się uwodzić złośliwym. Zapowiedział, że będzie imał burzycielow powszechney spokoyności, że aresztować każe wszystkich zbieraiących się na taiemne schadzki, i że póty ich zatrzyma w więzieniu, aż Xże Eckmil naznaczy dla nich karę. W Xięstwie Bergu kupcy postanowili zapłacić procent podług taryfy d. 5 sierpnia, prosili tylko o przedłużenie terminu oddaiąc w zakład wszystkie swoie towary. W Auszpurgu znaleziono taką massę towarow że procent wypadaiący dla skarbu podług taryffy Trianonskiey wynosi 600000 ryńskich. Król saski wydał nową odezwę do poddanych wzywaiąc wszystkich ażeby z uległością spełnili wolą rządu i dobrowolnie obiawili prawdziwą illość towarow nienarażaiąc się na przetrząsanie. W całych Niemczech targi ustały; po wszystkich miastach sklepy popieczętowane; w Saxonii otworzono te kramy, w których po oświadczeniu nieznaleziono żadnych towarow ang. W xięstwie holsztyńskim na rozkaz rządu wszelka komunikacya z anglikami iest zakazana, nikt z morza do brzegu przypuszczonym bydź nie może.

Stany W. Xstwa Frankfurtskiego postanowiły zebrać na rok następny 2,570,429 ryńskich na opędzenie potrzeb kraiu: to iest 300 t. na opłatę długow, 350 t. na listę cywilną, 500 t. na ministerium wnętrzne i sprawiedliwości, 100 t. na interessa zagraniczne, 500 t. na ministerium finansow; na koszta woienne dla utrzymania kontyngensu 400 t. na wydatki nieprzewidziane 100 t—Król bawarski mianował wielkorządzcą kraiow nabytych królewicza W. X. Ludwika. Rezydować będzie w Inspruck albo Saltzburgu. Dla powszechnego niedostatku akademie w tych dwuch miastach będące są zgaszone przez przyłączenie ich do uniwersytetow w Erlangen i Landshut—Od granic austryackich piszą że Cesarz postanowił sprzedać dobra koronne w kraiach dziedzicznych położone na wykupienie bankocetli iednak cena papierow niepodniosła się—Pisma niemieckie głoszą że Junta hiszpańska uczyniła propozycye do poddania się i że w tym zamiarze zagaione są negocyacye—Po wielu kraiach ligi reńskiey zakazane są pisma peryodyczne, z ogłoszeniem iż w stolicach wychodzić będą urzędowe dzienniki, od których zupełnie wszystkie inne zależeć maią.

RZYM d. 18 pazdziernika. (z Frankf Ham) Całe Włochy zdaią się zwracać wszelkę usilność i uwagę na srzodki od Napoleona przedsięwzięte przeciwko Anglii. Zachęceni od rządu właściciele i fabrykanci wysilaią się ażeby Włochy mogły obeyśdź się bez Anglii i iey towarow osadowych. Pokazały się iuż w druku liczne przepisy iak robić cukier z winogron, miodu, ćwikły, fig i śliwek. Doświadczenia powtarzane wydoskonalą wynalazki. Urzędnicy, prefekci, i intendenci pierwsi daią przykład w użyciu cukru kraiowego z wygnaniem na zawsze osadowego z domow swoich. Podobnym sposobem plantacye drzew bawełnianych są zalecane po wszystkich departamentach

W Liwornie pracować zaczęto nad utwierdzeniem tego portu przez założenie nowych bateryi i zbudowanie zamkow. Podobneż roboty maią bydź przedsiewzięte koło Civita-Vechia—Do Ankony przyiechał Vice-krol włoski na oglądanie zebraney tam flotylli i obron tego portu. Wyspy Yońskie zupełnie są wolne od naiazdu anglikow—Flotylla zgromadzona w ciasninie messyńskiey na wyprawę do Sycylii rozdzieliła się na drobne części i oddziałami odpłynęła do rożnych stanowisk—Z Afryki przybyłe okręty donoszą o srogiey woynie między Deiami Algerskim i Tunetańskim: ogniem i mieczem niszczą się te dwa państwa wzaiemnie. Pierwszy ogłosił wszystkie porty drugiego za zamknięte maiąc zabierać bez żadnego względu okręty tam płynące—W Egipcie także niema pokoiu. Beiowie spor wiodą z baszą Kairu; ciągle sprzeciwiaiąc się zamiarom rządowym.

WARSZAWA d. 12 listopada. (z Warszaw) Pisma tuteysze ogłosiły zgon konstantego Dunin Wolskiego Professora literatury polskiey i historyi, członka towarzystwa przyiacioł nauk i dyrektora Redakcyi xiąg elementarnych—Listy z Paryża donoszą, że Napoleon, oprócz darow dla każdego officera z gwardyi połkownika Krasińskiego, naznaczył maioraty po 500 frankow rocznego dochodu czyniące dla 4ch wachmistrzow, 5 brygadyerow i 7 żołnierzy, i że kilkunastu wachmistrzow oraz żołnierzy mianował officerami w wielkim woysku francuzkim—Prefekci po departamentach ogłaszaią składki obywatelskie na wystawienie monumentu Kopernikowi w mieście iego urodzenia Toruniu—W kraiach przyłączonych organizuią się sposobem uroczystym i urzędowym sądy pokoiu.

Stanisław Hrabia Judycki w celu ułatwienia swoich interessow zaprasza JW. WW. JPP. wierzycieli swoich do Mińska na dzień 7 grudnia dla wspolnego ułożenia się.

Za pozwoleniem Cenzury Wileńskiey w Drukarni Redakcyi kuryera Litt:

DODATEK Nro 92

DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO

w WILNIE dnia 16 Listopada ROKU 1810

5 Skutkiem ukazu Rządu Guberń Litewsko wileń: d. 29 zeszłego dopióro mca 8bra pod nrem: 335 Radzie mieyskiey wileń: danego; taż rada podaie do powszechney wiadomości; że plac mieyski na przedmieściu Ostrobramskim, z iedney strony od ogrodu JJXX. Bazylianow, z drugiey frontem od ulicy ku bramie Rudnickiey i b. końskiemu targowi, od bramy Ostrey ciągnący się: między possesyami adwokata Olszewskiego, i rotmistrza zmarłego Sawaniewskiego położny, w dniach 15 18 i 22 teraźnieyszego mca 9bra będzie przez publiczną licytacyą na ratuszu w radzie odchodzić maiącą na czynsz wieczny od miasta przedany, ktoby zatym życzył wzmieniony plac za konsensem wieczystym otrzymać, niech się iawi w wyrażonych terminach do wzniesioney licytacyi—Datt na ratuszu wileńskim w radzie tegoż miasta roku 1810 miesiąca 9bra 2 dnia.

Tomasz Reyser. P. R.

1 Zona moia, WJP. Magdalena Połubińska Sędzina ziem: Słonimska, od dawnego czasu ciężko chora na spazmy pedogrę, obstrukcyą, hemoroidy, i przez lat górą 2 od różnych tuteyszych i zagranicznych doktorow kurowana, gdy w roku przeszłym połączone defekta z ustawicznym bolem w żołądku scisnęły ią naymocniey, a przez odięcie rąk i nog zawarlą nieraz maiąc mowę na śmiertelney w Słonimie leżała pościeli, i żadne nieskutkowały doktorow rady, ieden z pomiędzy ich WJP. Metzel koll: assesor powiatowy Słonim: doktor, nie tracąc nadziei pilnym i doskonałym staraniem swoim, w przeciągu 10 miesięcy wszystkie choroby, i defekta trafnie załatwił, niecierpi teraz okropnych bolow, iezdzić i chodzić mogąc o swoiey mocy, z pełnym moim, dzieci dziewięciorga, i całey familii ukontentowaniem powróciła na wieś do domu swego. Niemogę przeto przewieść tego na sobie abym należną moią W. Metzlerowi wdzięczność w rozczulonych sercach naszych na wiek cały pozostałą nie oświadczył iemu w obliczu całey powszechności.

Stanisław Połubiński Sędzia b. Z. Słonimski.

1 Dnia 27 z Czekiszek W. Szambelana Billewicza zbiegł człowiek Franciszek Krukowski czyli Jerzy Wasilewski maiący lat przeszło 30, twarzy pociągłey ospowatey, iagod wypukłych, włosu czarnego kędzierzawego, z okiem iednym zepsutym, wzrostu blisko pół trzecia arszyna w surducie szaraczkowym, z czapką nakształt kozackiey, mowy zaiękliwey ciężkiey, uniosł z sobą wiele sprzętow i pieniędzy. Ktoby doscignął swywolnika odbierze od dziedzica Czekiszek nadgrody rubli srebr 30.

2 Dwa kotły miedziane po garcy 300 zawieraiące z z rurami do wypuszczenia brahy i do nich dwie machiny trąbowe nowego wynalazku oraz 3 kotły ceberne miedziane różney wielkości z trzema trąbami prostemi a wszystkie te naczynia całe i mało co używane. Potrzebuiący uda się do Pana Engla mieszkaiącego w rynku pod numerem 516 w domie WJP. Szmbelana Stachowskiego.

1 Wileński Policmeyster obiawia iż Prykaszczyki kupcow: Abela Sołowieyczyka wileń mieszczanin Rachmel Wulfowicz Rozenhal. Symsona Abramowicza 3 Giłdy kupiec Josie Zakheim z mieszczaninem Aronem Kasselim, a także mieszczanie Fabisz Adolberg z będącym przy nim Szmuyłą Trachienbergiem, i żyd Leyba Bider z będącym przy nim Jankielem Fraussteyterem, i wileński mieszczanin Michel Abramowicz Gordon, wyiezdzaią za granicę. ktoby więc miał do nich iaką pretensyą niech się zgłosi w naykrótszym czasie do tegoż Policmeystra datt roku 1810 9bra 6 dnia.

Policmeyster Szłykow.

1 Wileński Policmeyster podaie do powszechney wiadomości iż wilenski obywatel starozakonny Leyba Fiszalewicz Tylisza z żoną Rewszo ma wyieżdzać za granicę: iesliby kto do onego miał iakową pretensyą niech się iawi do tegoż Policmeystra w iak nayrychleyszym czasie 9bra 5 dnia 1810 roku.

Policmeyster Szłykow

1 Trybunał pierwszey Instancyi departament Warszawskiego. Gdy Szll: Bartłomiey Nowowieyski uszedłszy z domu ciotki swoiey Sztl: Cierskiey, ieszcze w dniu 1 lipca 1795 dotychczas się niezgłasza, obwieszcza tegoż ninieyszym, ażeby w przeciągu miesięcy 9ciu a naydaley na dzień 1szy marca roku 1811 Trybunałowi swemu dał o sobie wiadomość, albowiem w razie niestawienia; lub na tymże terminie niezgłoszenia się Trybunał na wniesienie sukcessorow legitymuiących się, onego za nieżyiącego deklarować będzie, maiątek iego dosyć znaczny, sukcessorom, którzy się za naybliższych wylegitymuią wyda.— Obwieszcza przytem wszystkich do sukcessyi po nieprzytomnym Bartłomieiu Nowowieyskim prawo miec rozumieiących, aby legitymacyą swoią na przerzeczonym terminie, do Trybunału swego niezawodnie podali, a to pod prekluzyą,—Działo się w Warszawie w pałacu sądowym na sessyi d. 15 maia 1810.

Ostrowski Prezyduiący.
Przygocki Sekretarz.

3 Wadle ukazu Jego Imperatorskiey Mości samowładnącego całą Rossyą ect ect ect Pozew przed sąd magistratu miasta Wilna z cytacyi kupcow wileń Jana i Tichona Zaycowow z referencyą do dekretu tegoż magistratu w roku 1810 mca 8bra 12 d, rozdział maiątku zeszłego kupca Piotra Zaycowa i adoytacyą przeznaczaiącego tak po debitorow iako też kredytorow onego mianowicie o sądzenie na obż łch Pietrze Kluczewskim rubli dwa i kop: 73, na Pietrze Charczewniku kop: 70 na Wasilu Hryhorewu Szulcinu rubli 56 i kop: 92, na kwartalnym Czerśkim rubel 1 i kop: 80 na moskiewskim kupcu Akcentcu Hrihoriewu Burcowu rubli 13 i kop: 44, na officerze z Ordynanshauzu kop 40, na faktorze Horodniczego Fayce kop 45, na kwartalnym Gałęskim kop 30, na kwartalnym Duniakinie kop 75, na Statkowskim muzyku kop 50 na Nikunoru Sołowieiewu rubli 31 i kop 9, na Jwanie Denisowie Miedwiediewie kop 50, na Jwanie Zacharéwie kop 65, na Antonim Wileżyńskim rubli 17 ko- 65, ua Pietrze Jakowlewiczu soleniku kop 35: na Maryannie Dubińskiey rubli 130 i kop 5 na Alexeiu Matwieiewiczu Palokowu rubli 43 kop 90 na Jcborze Nikunowu-Haluszce kop 96 na Safronie Korolkowie rubli 4 na Gotlibie Trapie kop 90, na Sołtaniszczycy rubli 3 kop 12, na Jsaiu Jurczenkowu rubli 10, na Boyce muzyku kop 45, na Warzyńcu Juchniewiczu kop 20 na officerze garnizonewym Faranowskim rubel 1 kop 35, na Siemienu Kurniszu k. 15 anK. Garnizonnym Zeszu kop 70 na Arsimie rubel 1, na kapitanie garnizonnym rubli 3, na Hryhoriu Jwanowiczu Szwełku kop 65, na Mikołaiu Jwanowiczu Nowińskim rubli 6 kop 76 na Bernardzie Kiewliczu rubel 1 kop 30; na wdowie Sidorowiczowey rubli 8 kop 80; na Aptekarze Klemensie rubli 10, na Korzunie traktyerniku rubli 2, na

na Harasimie Wasilewskim rubli 5 kopieiek 80, na Karolu Przeciszewskim rubll 18 kop 75 na Drozdowskim rubel 1 i kop 40 na traktyerniku Hamulackim rubli 4 kop 90, na zwoezkzyku Waisilu Kułnyku rubel 1 kop 35. na Jwanu Rukitie rubli 4 i kopi 15 na Markitanie rubel 1 kop 60 na adwokcie który aplikował się u adwokata Jsakcwicza rubli 2 kop 50 na Maryi Kozerowey rubel 1 kop 20 na Hamanowiczu rubli 6 na szafarza Butkiewicza sokcessorach rubli 24 kop 35 na Jwanie Jwancwiczu Miksze rubli 5 kop 80 na kupcu Tymufieiowie 25 na Jwanie Jwanowiczu Muraszce rubli 5 na Nikiferu Słobodzkim rubli 2 kop 10 na siemionie Jwanowiczu kupcu moskiewskim rubli 13 kop 72 na Iwanu Siemionowiczu rubel 1, na Horodniczym Waysu rubel 1 kop 35 na kwartalnym rubel 1 na Miechilsenie kop 60 na oficerze komisseriackim kop 50 na kwartalnym Tybulskim rubli 6 kop 46 na Ławrowu kop 60 na kapitanie Iskrzyckim rubel 1 kop 20 na Alexandrze Proskofaewiczu rubel 1 kop 20 na poruczniku Szopu rubli 6 na kapitanie moskiewsk'ego grenad pułku kop 30, na poruczniku Kireiewie kop 25 na poruczniku Abrutiewu rubli 5 na offiicerze Alexandrowiczu rubli 6 na Suławiewu rucli 2 kop 45 na Iwanie Hryborewiczu z policyi rubli 5 na Fiedoru Moysiewiczu rubli 5 kop 50 na Pietrze Piotrowiczu Formaxown rubli 3 kop 70 na Ille Fiedorowiczu Rechidzkowu rubli 9 kop 55 na Fiedorze Michayłowiczu rubel 1 kop 75 na Odyńcu co był przy Tormansowie rubli 10 na Iwanie Michayłowiczu Homanowiczu rubli 14 na PierewodczykuFałkie r 2 k.60Hambułatu k 60naSiemiónu Kumaczewu rubli 5 kop 75 na Iwanu Fiodorowiczu co był u Skoczewskiego rubli 3 na Danile Hryhorowiczu Litwinienkowu rubli 15 na Jekubińskim rubli 4 kop 85 na Horodniczym Wikulinu rubli 42 kop 75 na Ille Zyuowie kop 60 na Gubernatorskim lokaiu kop 50 na Wilkom Strapczym Iwanowie rubli 10 i kop 30 na Exekutorze z poczty rubel 1 i kop 35, na Insakowie z poczty kop 80 na oficerze który żył u Kluczewskiego kop 15 na Vice Gubernatorze Wołkowie kop 40, na Filipie Iakowlewiczu Mylniku rubli 15 na Kiryle Zacharewiczu Srebrnikowu rubli 4 kop 40 na Hirszy faktorze gościnnego domu sukcesora rubli 24 kop 25 naChaimie Hirszowiczu rubli 5 nafas ktorze kop: 21. Wyż pomienionych summy srebrem z procentami rekognoskowania i na wszelkim onych maiątku a z obżałowanemi kredytorami zeszłego Piotra Zaycowa a zapisania amissy którzyby do takowego nie iawili się konkursu i o zwrót expensow prawnych. Takowy pozew iest 1810 9bra 9 podany i tegoż dnia przed aktami miasta guber: Wilna zeznany przez woznego Stanisława Parymanowskiego.

1 W następuiący piątek to iest dnia 18 9bra 1810 roku będzie dana na Teatrze wielka Mellodramma z francuzkiego tłomaczona z Chorami Ariami Voudewilami i przyspiewkami zgoła ze wszolką okazałością tey sztuce przyzwoitą, pod tytułem Maior Palmer, czyli Nadgroda Walecznego Czynu nad Odrą, Sztuka ta iest iedną z naypięknieyszych, iakie kiedykolwiek na tym Teatrze były reprezentowane.

1 Z folwarku Kirianowcow W. Józefa Laskowicza byłego Sędz Grodz: Lidz: na d. 9 mca i roku teraźnieyszego w nocy zbiegł lokay poddany wieczysty imieniem Andrzey Chorużyk, wzrostu słusznego, cięki, pleczysty pociągłey głatkiey białey twarzy, nosa ciękiego, włosow ciemnych lat 20 maiący w liberyi lokayskiey to iest w surducie szaraczkowym sukna ciękiego z guzikami iedwabnemi tegoż koloru, pod spodem fraczek zielony sukienny, raytuzy zielone skorką czarną oszyte, na wierzchu z płócienka w krateczki popielate, w płaszczu szaraczkowym hrubszego sukna wynoszonym, w czapcę z siwym barankiem z wierzchiem sukiennym niskim. Takowy zbieg zabrał ieszcze fuzyą krótką kalibrem dużym w orzech oprawną, uciekł bez żadnych atestatow od własnego pana u którego z młodości wychowanym do służby lokayskiey i strzeleckiey przyuczony, ieżeliby się gdzie okazał; aktor uprasza o dostawienie onego do mieyscowey policyi lub do własnego folwarku Kiryanowcow w Lidzkim powiecie sytuowanego; za iakowe dostawienie powrót expensu i nadgroda zupełna ręcza się.

Józef Laskowicz.

1 Dostrzegłszy w dodatku gazety kuryera litt: roku 1810 dnia 21 września pod nrem 76 załączony pozew od uu. Brygidy z Ciechanowiczow Szyszkowey star: smoll: i Michała Hempla dyrektora Tamożni Ciechanowieckiey po Stanisława Antonina Umińskiego szam. b. d. poll: i ur: Piotra Bogorskiego byłego Assesora sądu gł: gubern. grodzieńskiey o summę 20000 złł: sposobem iakoby zastawy, częśc dóbr hrabstwa drohiczyńskiego obarczaiącą i przez szam: Umińskiego rzeczonego hrabstwa wpewnych schedach dziedzica, iakoby pożyczoną, w ydany czuie potrzebę szam: Umiński, na takowy zarzut odpowiedzieć i w tym celu zawiadamia Publiczność iż on ur: Szyszkowę star: smoll: i Hempla dyrektora Tamożni Ciechanowieckiey nigdy nie widział i nie zna, że u nich summy 20000 złł: niepożyczał, żadnego zapisu iakoby zastawnego przed laty kilkudziesiąt nie wydawał. albowiem w onym czasie nawet spadek teraźnieyszy nie exystował. Dochodzi przeto Umiński że zrzódło takowego processu z zmówności Bogórskich i chęci tychże posiadania dłużey cudzey własności pochodzi, albowiem maiąc wiadomość dokładną ur: Bogorski że szam: Umiński posiada w guber: wołyń powiecie żytomierskim dobra wsie Lachowce i Nikonowkę do miliona złł: wartuiące, i odpowiedź aż nadto dostateczną na pretensye wszelkie w dziedzictwie okazuie, przecież róznami aresztami i processami wyszukanem nie prawnie dziedzictwo proszącego bez datku i wziątku zatrzymuie. Dat w Lachowcach d. 28 8bra roku 1810. S. A Uminski

2 Do wiadomości publiczney podaie Starozakonny Abraham Morduchowicz Obywatel wileński posessyonat w tym: że w Roku 1807 8bra 22 dnia wydał wexel na rubli Srebnych 300 N. 300 Starozakonnemu Leyzerowi Chaimowiczowi Obywatelowi wileń: po opłaceniu takowego wexlu summy gdy Leyzer Chaimowicz niezwrócił takowego wexlu i cerografu do sądu grodzkiego oszmian pozywać zaczoł, z tey okoliczności iako manifest w grodzie wileń w 1809 mca februaryi 26 dnia został zapisany, tak o zwrót pomienionego wexlu i cerografu w Grodzie Pttu: Oszmian: proceder ze strony Abrahama był prowadzony roku 1810 mca 7bra 21 w którym starozakonny Leyzer Chaimowicz wzioł się do iuramentu i onemu naznaczony został, na tym, iako wexel i cerograf po opłaceniu summy zwróconey został " wszakże Abraham Morduchowicz dobrze pamiętaiąc że niezostał zwrócony bo powodem onego Leyzer zaczeł pozywać, przeto aby nikt wexlu i cerografu pod dattą 1807 8bra 22 d. z Podpisem Abrahama Morduchowicza na 300 rubli nienabywał a przeto do niesprawiedliwego prawnego wydatku niestawał się przyczyną w gazecie kuryera litt: czyni ostrzeżenie.

1 Michał Grzymałło Pttu wołkowyskiego rotm w gubernii mińskiey w ptcie dziśnieńskim ciągle przez lat kilkanaście w obowiązku plenipotenta w klasztorze Głębockim karmelitow bosych zostaiąc, a razem archivum tego klasztoru utrzymuiąc, oraz maiąc powierzone sobie interessa i dokumenta karmelitanek bosych klasztoru wileńskiego za plenipotencyą iemu od tychże karmelitanek wydaną uczyniwszy testamentową dyspozycyą kapitalnych swych maiątkow i ruchomości, z przeznaczeniem onych dla braci Tmasza sędz: Marcina chorąż WW. Ross: i Apolinarego porucz b. ww: poll: Grzymałow i siostry Elżbiety z Grzymałłow Krasowskiey, d. 10 miesiąca 7bra Ru teraźnieyszego 1810 żyć przestał aby przeto wspomnieni wyżey sukcessorowie tak dla odebrania takowego maiątku i ruchomości, iako też dla okalkulowania się z powierzanych zeszłemu Michałowi Grzymalle plenipotencyow i archivum albo sami osobiście, z należnemi dowodami przybyć albo umocowanych od siebie plenipotentow na d. 20 mca Xbra roku bieżącego do Głębokiego przysłać raczyli, do wiadomości publiczney podaie się.

Cena targowa Wileńk

Od d. 7 listopada do d. 18 tegoż

Beczka Kommissy	Zyta syrowego - -	5	—
	Pszenicy - -	12	—
	Jęczmienia - - -	5	50
	Owsa - - -	4	
	Grochu - - -	4	
	Faska Masła - - -		
	Assygnacya 100 Rubli -		
	Dukąt - - - -		